

ACTUAL PROBLEMS AND PROSPECTS / АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

УДК 639.3.09:639.371.2:582.263.1

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ МІКРОВОДОРОСТЕЙ РОДУ *CHLORELLA* В ОСЕТРІВНИЦТВІ

О. М. Бернакевич, frishtakolena@gmail.com, Львівська дослідна станція Інституту рибного господарства Національної академії аграрних наук України, смт Великий Любінь

Х. Я. Солопова, khrystyna.solopova@gmail.com, Інститут рибного господарства Національної академії аграрних наук України, м. Київ

Г. В. Качай, galakacaj@gmail.com, Львівська дослідна станція Інституту рибного господарства Національної академії аграрних наук України, смт Великий Любінь

Л. Й. Бобеляк, lesabobelak2@gmail.com, Львівська дослідна станція Інституту рибного господарства Національної академії аграрних наук України, смт Великий Любінь

Л. В. Морміль, lesya.boris56@gmail.com, Львівська дослідна станція Інституту рибного господарства Національної академії аграрних наук України, смт Великий Любінь

І. М. Борецька, boretckaira@gmail.com, Львівська дослідна станція Інституту рибного господарства Національної академії аграрних наук України, смт Великий Любінь

Хлорела — це рід одноклітинних мікроскопічних зелених водоростей. Клітини хлорели маленькі та сферичні, діаметром від 2 до 10 мкм, мають один чашоподібний хлоропласт, який містить хлорофіл *a* та *b*, а також різні пігменти, такі як каротиноїди. Клітинна стінка хлорели складається з целюлози та інших полісахаридів, що є важливою характеристикою, яка відрізняє хлорелу від інших зелених водоростей та відповідає за її стійкість до стресових чинників навколишнього середовища [1].

Зростання попиту на стійкі та економічно ефективні альтернативи рибному борошну в аквакультурі привело до підвищення інтересу щодо використання мікрроводоростей, таких як *Chlorella vulgaris*, як нового джерела білка. Наявні дослідження вказують на те, що включення *Chlorella vulgaris* як харчової добавки має значні переваги для показників росту, ефективності годівлі та загального здоров'я сибірського осетра (*Acipenser baerii* Brandt, 1869). Ці результати продемонстрували, що 10%-ва заміна рибного борошна на *Chlorella vulgaris* не лише поліпшує ключові показники росту, але й веде до покращення вмісту м'язового білка та активності травних ферментів, підвищення активності антиоксидантних ферментів, посилює вроджену імунну відповідь [2].

Враховуючи високу поживну цінність мікрроводоростей роду *Chlorella*, вони можуть бути ефективними компонентами кормів для осетрів, адже сприяють покращенню росту та розвитку завдяки високому вмісту білка та незамінних жирних кислот, підвищенню імунітету — завдяки вмісту вітамінів та мінералів, покращенню

щенню органолептичних та фізико-хімічних властивостей рибної продукції.

Chlorella vulgaris містить до 52% білка, що робить її конкурентоспроможною альтернативою традиційним джерелам його в кормах; вона також багата на поліненасичені жирні кислоти, зокрема омега-3 та омега-6, вітаміни групи B, а також вітаміни A і E та мінерали [4]. *Chlorella pyrenoidosa* демонструє подібні властивості, з вмістом білка до 52,4% й високим рівнем вітамінів та мінералів [5].

Крім того, хлорела може позитивно впливати на стан водного середовища у РАС [3]. Вона здатна поглинати надлишок поживних речовин, таких як амоній та фосфати, що зменшує ризик накопичення шкідливих метаболітів і покращує якість води [6, 7].

Таким чином, хлорела є перспективним фітокомпонентом у сучасних системах вирощування осетрів, здатним одночасно підвищувати продуктивність, покращувати якість води та зміцнювати імунітет риб. Подальші дослідження варто спрямувати на точне визначення оптимальних рівнів концентрації, комбінування з іншими мікрододриями та адаптацію технологій до умов промислового осетрівництва. Також варто враховувати технологічні аспекти, щоб забезпечити максимальну ефективність та економічну доцільність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Aly S. M., ElBanna N. I., Fathi M. *Chlorella* in aquaculture: challenges, opportunities, and disease prevention for sustainable development // *Aquaculture International*. 2024. Vol. 32(2). P. 1559—1586. <https://doi.org/10.1007/s10499-023-01229-x>.
2. Enhancing growth performance, antioxidant capacity, and immunological responses of Siberian sturgeon (*Acipenser baerii*) by dietary substitution of fishmeal with *Chlorella vulgaris* / Bayati M. et al. // *Aquaculture Reports*. 2025. Vol. 43. 102982. <https://doi.org/10.1016/j.aqrep.2025.102982>.
3. Recent advances in recirculating aquaculture systems and role of microalgae to close system loop / Ende S. et al. // *Bioresource Technology*. 2024. Vol. 407. 131107. <https://doi.org/10.1016/j.biortech.2024.131107>.
4. Chemical compounds, bioactivities, and applications of *Chlorella vulgaris* in food, feed and medicine / Mendes A. R. et al. // *Applied Sciences*. 2024. Vol. 14(23). 10810. <https://doi.org/10.3390/app142310810>.
5. Could *Chlorella pyrenoidosa* be exploited as an alternative nutrition source in aquaculture feed? A study on the nutritional values and anti-nutritional factors / Chen F. et al. // *Frontiers in Nutrition*. 2022. Vol. 9. 1069760. <https://doi.org/10.3389/fnut.2022.1069760>.
6. Asaad A. A., Amer A. S. Evaluation of *Chlorella vulgaris* biosorption capacity for phosphate and nitrate removal from wastewater // *Sci Rep*. 2024. Vol. 14. 884. <https://doi.org/10.1038/s41598-023-50748-3>.
7. Effect of salinity on nitrogen removal performance, enzymatic activity and metabolic pathway of *Chlorella pyrenoidosa* treating aquaculture wastewater / Hao Y. et al. // *Environmental Research*. 2025. Vol. 265. 120405. <https://doi.org/10.1016/j.envres.2024.120405>.
8. Hydrolyzed microalgae from biorefinery as a potential functional ingredient in Siberian sturgeon (*A. baerii* Brandt) aquafeed / Bongiorno T. et al. // *Algal Research*. 2022. Vol. 62. 102592. <https://doi.org/10.1016/j.algal.2021.102592>.

9. Sergejevová M., Masojídek J. Chlorella biomass as feed supplement for freshwater fish: sterlet, *Acipenser ruthenus* // Aquaculture Research. 2012. Vol. 44(1). P. 157—159. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2109.2011.03011.x>.
-

УДК 639.3:551.583:504.05(477)

КЛІМАТИЧНІ ВИКЛИКИ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АКВАКУЛЬТУРИ У ПРІСНОВОДНИХ ТА ЕСТУАРНИХ ЕКОСИСТЕМАХ УКРАЇНИ

М. І. Бургаз, marynaburhaz@gmail.com, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, м. Одеса

Р. С. Матвієнко, marynaburhaz@gmail.com, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, м. Одеса

С. О. Очеретнюк, marynaburhaz@gmail.com, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, м. Одеса

О. В. Шанюк, marynaburhaz@gmail.com, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, м. Одеса

Аквакультура в Україні — важлива частина продовольчої безпеки, забезпечення робочих місць, розвитку сільських і прибережних регіонів. Спостерігається зростання обсягів її виробництва: у 2024 р. вони збільшилися на ~ 22%, до понад 18 тис. т [3, 4].

Проте кліматичні зміни (підвищення температури повітря й води, нерівномірний розподіл опадів, частіші посухи, зміна сезонності) створюють виклики для галузі, особливо у прісноводних озерах, ставах, річках і естуарних зонах (вплив солоності, приплив-відплив, температурні коливання).

Метою роботи стало ідентифікування ключових кліматичних викликів, оцінка їхнього впливу на стан прісноводних і естуарних аквакультурних систем, а також окреслення перспективи адаптації та стратегії розвитку.

У сучасних умовах розвитку водного господарства та аквакультури України дедалі більшого значення набувають кліматичні чинники, які визначають не лише стан гідроекологічних систем, але й перспективи ведення рибного господарства. Серед основних кліматичних викликів, що впливають на прісноводні та естуарні екосистеми, ключовими є підвищення температурного режиму, зміна гідрологічного циклу, зростання частоти екстремальних погодних явищ, погіршення якості води та посилення дії біотичних і соціально-економічних стресорів [3].

Зростання середньорічної температури повітря спричиняє підвищення температури води у водоймах, що, у свою чергу, створює температурний стрес для риб і безхребетних гідробіонтів. Такі умови знижують розчинність кисню у воді, прискорюють метаболічні процеси у гідробіонтів, підвищують споживання корму та енергетичні витрати, а також сприяють розвитку патогенів і паразитів. Потепління особливо відчутно відображається на ставах і малих водоймах, де відсутній достатній водообмін, що підвищує ризики літньої загибелі риби [4].

Зміна гідрологічного режиму є ще одним вагомим фактором. Посухи, зменшення водності річок та ставів, нерівномірний розподіл опадів і підвищене випа-